

Sygn. akt I BU 3/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania W. Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanego Narodowego Funduszu Zdrowia [...] Oddziału
Wojewódzkiego w [...] o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2014 r.,
skargi organu rentowego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Organ rentowy wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w [...] z 5 listopada 2013 r.

Jako podstawę skargi wskazano naruszenie przepisów prawa, tj. art. 7 Konstytucji RP w związku z art. 1 k.p.c. w związku z art. 476 § 2 k.p.c. oraz art. 109 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przez ich niezastosowania i orzekanie w przedmiocie podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu, tj. w sprawie zastrzeżonej do wyłącznej kompetencji Narodowego Funduszu Zdrowia, rozstrzyganej ostateczną decyzją administracyjną NFZ.

Zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z art. 7 Konstytucji RP z art. 1 k.p.c. w związku z art. 476 § 2 k.p.c. oraz art. 109 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, gdzie wyraźnie wskazano, iż organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Zgodnie z treścią art. 1 w związku z art. 476 § 2 k.p.c. sądy powszechne są kompetentne do rozpoznawania spraw ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne). W tym zamkniętym katalogu spraw rozstrzyganych przez sądy powszechne nie mieszczą się indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, tj. sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń. Sprawy te zastrzeżono do wyłącznej kompetencji Narodowego Funduszu Zdrowia, i rozpoznawane są w trybie administracyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że niezgodność wyroku z prawem stanowi autonomiczną kategorię bezprawności i nie może być utożsamiana z pojęciem szeroko rozumianej bezprawności, występującym w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej (wyrok SN z 22 lipca 2010 r., I CNP 100/09, LEX nr 603887). Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku z prawem nie może być więc traktowana jako normalny środek prowadzący do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od państwa w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku. Innymi słowy, niezgodność z prawem rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter ekstraordynaryjny (wyrok SN z 20 stycznia 2010 r., I BP 4/10, LEX nr 785671, postanowienie SN z 6 grudnia 2011 r., I BP 7/11, niepubl.).

Za orzeczenie niezgodne z prawem uznać można tylko takie orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej

wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa o charakterze oczywistym i niewymagającym głębszej analizy prawniczej (wyroki SN z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007 nr 1, poz. 17, z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, niepubl., z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007 nr 2, poz. 35, z 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, niepubl. i z d 25 maja 2007 r., I CNP 17/07, LEX nr 286765).

Jednocześnie art. 424⁹ k.p.c. stanowi, że Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest ona oczywiście bezzasadna. Z orzecnictwa dotyczącego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można przyjąć, że oczywista bezzasadność skargi to bezzasadność stwierdzana przez Sąd Najwyższy *prima facie*, niewątpliwa, niewymagająca badania. Skarga jest bezzasadna, gdy bez głębszych rozważań można uznać, że żadna ze wskazanych podstaw jej nie usprawiedliwia (podobnie postanowienie SN z 12 maja 2010 r., I BP 2/10, z 26 sierpnia 2008 r., III BP 4/08, oba niepubl.). W szczególności będzie to miało miejsce, gdy jest oczywiste, że orzeczenie nie jest niezgodne z prawem (podobnie postanowienie SN z 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 13).

Jako oczywiście bezzasadną należy uznać niniejszą skargę organu rentowego. W sprawie Sąd Apelacyjny w [...] w ramach konkluzji swojego rozstrzygnięcia podniósł, że „skoro ubezpieczony w spornym okresie nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej, w tym również nie podejmował żadnych czynności przygotowawczych, a zmierzających do jej faktycznego wykonywania w rozumieniu art. 13 ust. 4 ustawy systemowej, to nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, a tym samym ubezpieczeniu zdrowotnemu”.

W kwestii zarzutów podnoszonych przez organ w skardze, wystarczy wskazać na postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2014 r., II UZ 70/13, LEX nr 1436076. W orzeczeniu tym stwierdzono, że przepis art. 109 ust. 1 ustawy z 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy rozumieć w ten sposób, że wydanie decyzji przez NFZ jest konieczne w przypadkach szczególnych, tj. wówczas, gdy chodzi o osoby, które ubiegają się o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne, albowiem o zawarcie z daną osobą umowy dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego decyduje wyłącznie ta instytucja, czy też w sytuacjach wątpliwych, tj. wtedy, kiedy dopiero decyzja NFZ może rozstrzygnąć

istniejące wątpliwości co do podlegania przez daną osobę obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. Jeżeli zaś osią sporu jest ocena charakteru prawnego umowy, na podstawie której zainteresowany wykonuje swoją pracę, tzn. czy jest to umowa o dzieło, praca na podstawie której nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, czy też umowa o świadczenie usług, objęta takim obowiązkiem (por. art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s.), przesądzenie o podleganiu z mocy prawa ubezpieczeniom społecznym w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o świadczenie usług jest równoznaczne z objęciem z mocy prawa takiej osoby ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e powołanej wyżej ustawy z 2004 r., bez potrzeby potwierdzenia tej okoliczności decyzją NFZ, która nie mogłaby stworzyć, czy też ukształtować innej sytuacji prawnej zainteresowanego niż ta, która wynika z przepisów tej ustawy.

Z tych względów na zasadzie art. 424⁹ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.